

TRGOVAČKI SUD, Seine

Presuda od 8.II 1956.

Sté Edmond Weil Inc. c/a Sté Les fils
d'Alphonse et Emile Weil et E. Ets M Grand

Kupoprodaja FOB - Isporuca od časa postavljenja na brod - Rizici
- Obveze prodavaoca - Dokaz grješke - Jednostrana ekspertiza

Ako je istina kod kupoprodaje FOB, da se prodana roba ina smatrati dobavljenom od ukrcaja na brod i prestaje tada rizik prodavaoca, oni time ne postaju manje odgovorni za posljedice svojih grješaka, ako nisu uredno izvršavali svoje obaveze. Ali ove grješke nije dovoljno utvrditi djelomičnom i jednostranom ekspertizom izvršenom izvan prisutnosti njihove prisutnosti, pogotovo ako ista predviđa internu refakciju u visini jedne trećine od onog što traže kupci.

/DMF 1957, str.574/

S.B.

TRGOVAČKI SUD, Seine

Presuda od 2.XII 1960.

Coopérative agricole des planteurs de
bananes /CAPBA/ c/a Cie générale trans-
atlantique /CGT/ et Etablissements Pierre

Vozarina puno za prazno - Suša sama po sebi ne mora biti viša
sila koja priječi ukrcaju ugovorene količine tereta - Pretpo-
stavka o ugovorenoj količini tereta za ukrcaj

Tužitelj je poduzeće za promet banana, naručitelj prijevoza, a tuženik brodar. Stranke su sklopile ugovor o sukcesivnom prijevozu banana iz Mađagaskara u Francusku. U ugovoru je, međutostalim, bilo predviđeno da će naručitelj obavještavati brodara koliko će u toku pojedinog mjeseca ukrcati banana. U koliko u tom pogledu ne ispuni svoju obvezu, mora platiti vozarinu puno za prazno. Međutim, ako naručitelj dokaže da mu nije bilo moguće ukrcati odnosnu količinu tereta radi više sile, bit će dužan platiti vozarinu samo za ukrcani teret. Kao primjer više sile navedeni su: potres, ciklon, nevrijeme, koji bi spriječili izvršenje obveze.

U izvršenju ovog posla, a pozivajući se na klauzulu o višoj sili, naručitelj je obavijestio brodara da mu, radi suše koja je usporila sazrijevanje banana, nije za period od 2 mjeseca moguće ukrcati čitavu najavljenju količinu tereta i zahtijeva sniženje od 45 %. Na ovaj zahtjev brodar nije uopće

odgovorio. Naručitelj je ukrcao manju količinu prema svojoj naknadnoj deklaraciji, ali je na odredištu morao brodarovom agentu platiti vozarinu i za neukrcani teret, pa brodara tuži za povraćaj isplaćenog iznosa.

Brodar se protivi tužbi. Navodi da je ugovorio s tužiteljem tačnu količinu tereta, te da, i bez obzira na to, nije nastupio slučaj koji naručitelja oslobadja obveze da plati vozarinu puno za prazno.

Za rješenje spora sud je morao odgovoriti na dva pitanja:

a/ Da li su stranke ugovorile koliku će količinu tereta naručitelj ukrcati;

b/ Da li su postojali uvjeti koji su naručitelja oslobadjali plaćanja vozarine puno za prazno.

Što se tiče prvog pitanja, sud smatra da tuženik svoju tvrdnju nije mogao dokazati, ali ipak je povjerovao njegovom navodu, jer je pridonio listu brzojava upućenih naručitelju, u kojima se navodi kolika će se količina ukrcati u svakom mjesecu, a na koje brzojave naručitelj nije protestirao. U pogledu drugoga pitanja, sud je stao na stajalište da tužitelj nije dokazao da je suša, na koju se poziva, imala karakter više sile koja ga je priječila da ukrca ugovorenu količinu tereta.

Na temelju tih razloga tužba je odbijena.

/DMF 1962, str.106-108/

B.J.

Bilješka.- Suša, kao takova, nesumnjivo ima sve značajke više sile. Unatoč tome sud u gornjoj presudi nije naručitelja oslobodio obveze. Naručitelj je, naime, morao dokazati uzročnu vezu između suše i nemogućnosti ukrcaja određene količine tereta. Postoji, naime, mogućnost da je naručitelj, unatoč suši, imao toliko banana da je mogao ukrcati ugovorenu količinu. Uzročnu vezu između suše i nemogućnosti ukrcaja tužitelj nije uspio dokazati.

Sud se naročito oborio na brodara, koji nije mogao dokazati svoju tvrdnju da je ugovorio s naručiteljem tačnu količinu tereta. U tom smislu doslovno kaže: "Veoma je žalosno da jedno društvo značaja Cie générale transatlantique nije moglo tokom raspravljanja pridonijeti bilo koji dokaz o postojanju sporazuma o količini tereta koja će se ukrcati". Čini nam se da sud u ovom pogledu zauzima donekle prestrogo stajalište. Među strankama je, čini se, bila nesporna visina utužene svote. Stranke su se sporile samo o opravdanosti njene naplate. Tuženik

je tvrdio da se tužitelj obvezao ukrcati odnosnu količinu tereta, ali se protivna stranka pozivala na odredbu ugovora koja joj je dala pravo da ukrca manje. Osim toga činjenica da brodar šalje brzoglav o tome koliku količinu zahtijeva da se ukrca, a protivna stranka tome ne prigovara, sama po sebi nameće zaključak da su se u ovom pogledu stranke sporazumjele. Gornja presuda je interesantna jer ukazuje na to s kolikim oprezom i urednim administrativnim poslovanjem stranke moraju pristupati u angažiranju svojih obveza, jer bi se moglo dogoditi da sud, unatoč jasnom činjeničnom stanju, stane na stajalište da bitna činjenica nije dokazana.

B.J.

KASACIONI SUD ITALIJE

Presuda od 22.III 1960.

Agenzia Marittima Olandese
c/a Merzario

Zaštita tereta od toplote na brodu

U jednom sporu talijanska kasacija stala je na stajalište da je zapovjednik broda dužan znati da li teretu koji prima na brod, a koji se inače nalazi u prometu, šteti toplota, te da je, u svrhu njegove zaštite, dužan poduzeti potrebne mjere izolacije /fardage/.

/Dir.nav.1961.II, str.80/

B.J.

OKRUŽNI SUD, Genova

Presuda od 7.XII 1959.

Bruno e Eredi Montanari
c/a Co.Si.Mar

Za ugovor o prijevozu cijelim brodom, i za ugovor na vrijeme traži se pismena forma - Bitni elementi ove forme

Medju strankama je nastao spor o tome da li je sklopljen ugovor o prijevozu. Tužitelj je tvrdio da je do ugovora došlo, i u tu svrhu se pozivao na medjusobnu prepisku stranaka i na brzoglave koji su bili izmijenjeni.

Sud je zauzeo stajalište da ugovor nije sklopljen.